संविधानसभा
सवैधानिक-राजनीतिक संवाद तथा सहमति समिति

प्रतिवेदन
२०७१

संविधान सभा
सवैधानिक-राजनीतिक संवाद तथा सहमति समिति सचिवालय
फोन नं : ४२००३४४, ४२००१३४ फ्याक्स : ४२०००५३,
URL : http//www.can.gov.np, E-mail: sac2070@gmail.com,
Facebook:- http://facebook.com/ccpd.committee.ca

मवन, सिंह

संविधानसभा

संवैधानिक-राजनीतिक संवाद तथा सहमति समिति

सभापति

मा० डा० बाबुराम भट्टराई

क्र.सं.	नाम, थर	क्र.सं.	नाम, थर
१	मा० श्री अर्जुननरसिं के.सी.	३६	मा० श्री बिश्वेन्द्र पासवान
२	मा० श्री अतहर कमाल मुसलमान	३७	मा० श्री भीष्मराज आङदेम्बे
३	मा० डा० अमरेशकुमार सिंह	३८	मा० श्री महिन्द्रराय यादव
४	मा० श्री अशोककुमार राई	३९	मा० श्री महिन लिम्बु
५	मा० श्री आनन्दप्रसाद ढुँगाना	४०	मा० श्री महेश आचार्य
६	मा० श्री उपेन्द्र यादव	४१	मा० श्री माधव कुमार नेपाल
७	मा० श्री एकनाथ ढकाल	४२	मा० श्री मेघराज नेपाली (निषाद)
८	मा० श्री कमल थापा	४३	मा० श्री मोहन वहादुर वस्नेत
९	मा० श्री कुमार खड्का	४४	मा० श्री मोहनसिह राठौर
१०	मा० श्री के.पी. शर्मा ओली	४५	मा० श्री मंजुकुमारी चौधरी
११	मा० श्री केशव प्रसाद बडाल	४६	मा० श्री योगेन्द्र तामाङ घिसिङ
१२	मा० श्री कृष्णबहादुर महरा	४७	मा० श्री रामकुमार राई
१३	मा० श्री गणेशमान गुरुङ्ग	४८	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल
१४	मा० श्री गोकर्णराज विष्ट	४९	मा० श्री रुकमिणी चौधरी
१५	मा० श्री गोकुल प्रसाद घर्ती	५०	मा० श्री रेखा शर्मा
१६	मा० श्री गोपाल दहित	५१	मा० श्री लक्ष्मण राजवंशी
१७	मा० श्री चन्देश्वर झा	५२	मा० श्री लक्ष्मणलाल कर्ण
१८	मा० श्री चन्द्रकान्त भण्डारी	५३	मा० श्री लोकमणी ढकाल
१९	मा० श्री चन्द्रप्रकाश (सीपी) मैनाली	५४	मा० श्री विजय कुमार गच्छदार
२०	मा० श्री चित्र बहादुर के.सी.	५५	मा० श्री विद्यादेवी भण्डारी
२१	मा० श्री चित्रलेखा यादब	५६	मा० श्री विमलेन्द्र निधि
२२	मा० श्री जयदेव जोशी	५७	मा० श्री शक्ति बहादुर बस्नेत
२३	मा० श्री जीतबहादुर (दर्जी) गौतम	५८	मा० श्री शशांक कोइराला
२४	मा० श्री झलनाथ खनाल	५९	मा० श्री शत्रुधन महतो
२५	मा० डा० डिम्पल कुमारी झा	६०	मा० श्री शिवकुमार मण्डल केवट
२६	मा० श्री दिलनाथ गिरी	६१	मा० श्री शिवलाल थापा
२७	मा० श्री धर्मनाथ प्रसाद साह	६२	मा० श्री सुशील कोइराला
२८	मा० श्री नारायण मान बिजुक्छे	६३	मा० श्री शेरबहादुर देउबा
२९	मा० श्री निर्जला राउत	६४	मा० श्री सरिताकुमारी यादव
३०	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	६५	मा० श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ला
३१	मा० श्री पूर्ण बहादुर खड्का	६६	मा० श्री सुजाता कोइराला
३२	मा० श्री प्रकाशमान सिंह	६७	मा० श्री सुरेन्द्रप्रसाद पाण्डे
३३	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	६८	मा० श्री सूर्य वहादुर थापा
३४	मा० श्री बामदेव गौतम	६९	मा० श्री हरिचरण शाह
३५	मा० श्री बालकृष्ण खाँण	७०	मा० श्री ज्ञानेन्द्र वहादुर कार्की

सचिव

श्री मुकुन्द शर्मा

समिति गठन मिति : २०७०।११।१४ समिति हेरफेर मिति : २०७१।११।१३, २०७१।५।२६

नियम ७१ (२) बमोजिम समितिका बैठकमा उपस्थित माननीय सदस्यहरु

मा० श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	२. मा० श्री राजन भट्टराई
मा० श्री अग्निप्रसाद खरेल	४. मा० श्री रामनारायण विडारी
मा० श्री नरहरि आचार्य	६. मा० श्री रामजनम चौधरी
मा० श्री श्याम श्रेष्ठ	८. मा० श्री रमेश लेखक
मा० श्री यशोदा कुमारी लामा	१०. मा० श्री प्रेम सुवाल
मा० श्री गंगा चौधरी (सत्गौवा)	१२. मा० श्री योगेन्द्र चौधरी
मा० श्री सीमाकुमारी वि.के.	१४. मा० श्री प्रमिला राणा
मा० श्री बृजेशकुमार गुप्ता	१६. मा० श्री रामेश्वर फुयाल
मा० श्री गगनकुमार थापा	१८. मा० श्री धनिराम पौडेल
मा० श्री संजयकुमार गौतम	

नियम ७१ (२) बमोजिम समितिका बैठकमा उपस्थित माननीय सदस्यहरु

मा० श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	२. मा० श्री राजन भट्टराई
मा० श्री अग्निप्रसाद खरेल	४. मा० श्री रामनारायण विडारी
मा० श्री नरहरि आचार्य	६. मा० श्री रामजनम चौधरी
मा० श्री श्याम श्रेष्ठ	८. मा० श्री रमेश लेखक
मा० श्री यशोदा कुमारी लामा	१०. मा० श्री प्रेम सुवाल
मा० श्री गंगा चौधरी (सत्गौवा)	१२. मा० श्री योगेन्द्र चौधरी
मा० श्री सीमाकुमारी वि.के.	१४. मा० श्री प्रमिला राणा
मा० श्री बृजेशकुमार गुप्ता	१६. मा० श्री रामेश्वर फुयाल
मा० श्री गगनकुमार थापा	१८. मा० श्री धनिराम पौडेल
मा० श्री संजयकुमार गौतम	

संविधानसभा
संवैधानिक-राजनीतिक संवाद तथा सहमति समिति

सभापति
मा० डा० बाबुराम भट्टराई

क्र.स.	पद	नाम, थर
१.	महासचिव, संविधानसभा	श्री मनोहरप्रसाद भट्टराई
२.	सचिवालय सचिव, संविधानसभा सचिवालय	श्री ठाकुरप्रसाद बराल

समिति सचिवालय

क्र.स.	पद	नाम, थर
१.	सचिव	श्री मुकुन्द शर्मा
२.	उपसचिव	श्री केशवप्रसाद आचार्य
३.	उपसचिव (कानून)	श्री मानबहादुर अर्याल
४.	उपसचिव (कानून)	श्री अवनी मैनाली भट्टराई
५.	शाखा अधिकृत	श्री लक्ष्मण अर्याल
६.	क.अ.	श्री सुशीलकुमार खड्का
७.	ना.सु.	श्री सृजना तण्डुकार
८.	का.स.	श्री राजबहादुर बस्नेत
९.	का.स.	श्री नारायण कार्की
१०.	सवारी चालक	श्री कुमार खवास

मुद्रणतर्फ

क्र.स.	पद	नाम, थर
१.	मुद्रण अधिकृत	श्री जगदिश्वरलाल श्रेष्ठ
२.	सिनियर प्रेस टेक्निसीयन	श्री गम्भिरमान सिंह
३.	सिनियर प्रेस टेक्निसीयन	श्री राजेन्द्रप्रसाद लामिछाने
४.	सिनियर प्रेस टेक्निसीयन	श्री प्रेमबहादुर चन्द
५.	सिनियर प्रेस टेक्निसीयन	श्री रोवन प्रजापति
६.	प्रेस टेक्निसीयन	श्री कृष्णकला पौडेल
७.	प्रेस टेक्निसीयन	श्री माधव पौडेल
८.	कार्यालय सहयोगी	श्री मदन गिरी

मन्तव्य

नियमावली, २०७० ले असहमति रहेका संविधानका अर्न्तवस्तुहरूमा वार्ता र संवाद गरी सहमति जिम्मेवारी संवैधानिक-राजनीतिक संवाद तथा सहमति समितिलाई निर्धारण गरेको छ । उक्त पूरा गर्ने हेतु समिति प्रयत्नशील रहेको कुरा म अनुरोध गर्न चाहन्छु । यस सिलसिलामा हामीले संवादमार्फत सहमति निर्माण गर्ने निकै प्रयत्न गऱ्यौं । औपचारिक मात्रै होइन, पटक पटक बैठकहरू पनि गऱ्यौं । विभिन्न राजनीतिक दलका शीर्ष नेताहरूसँग द्विपक्षीय र बहुपक्षीय पनि गऱ्यौं । यी प्रयत्नका बावजुद पनि सुखद परिणाम भने निस्कन सकेन । तथापि सहमति गर्ने सम्भावना भने अद्यापि कायमै रहनुका साथै संविधानका मुख्य अन्तरवस्तुहरूमा समेत लचकतामा अनुभूति रह्यो ।

-राजनीतिक संवाद तथा सहमति समितिको तर्फबाट यो छैटौं प्रतिवेदन यस गरिमामय सभासमक्ष रिरहँदा यसअघि मैले यसै गरिमामय सभामा बोलेको कुरा स्मरण गराउन चाहन्छु । हामीबीच दलगत विचार र दर्शनका भिन्नता रहे पनि हामीले प्राप्त गरेका जुन उपलब्धिहरू हुन्, ती असफल हुनुहुँदैन । नसभा असफल हुनुहुँदैन । प्राप्त उपलब्धिहरू गुम्नुहुँदैन, शहीद र बेपत्ताहरूको सपना मर्नु हुँदैन । इतिहासको जस्तोसुकै कठीन परिस्थितिलाई पनि मिलेर नै सामना गर्दै आएका छौं । आगामी दिनमा प्रक्रियालाई पूर्णता दिँदै अगाडि बढ्नेछौं र सबै नेपाली जनताको भावना समेटिएको अग्रगामी जारी गर्न हामी सफल हुनेछौं भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

यो प्रतिवेदन तयार गर्ने सन्दर्भमा समितिका माननीय सदस्यहरू, सबै दलका नेताहरू र समिति गायतका कर्मचारी मित्रहरूले गर्नु भएको अमूल्य सहयोगको प्रशंसा गर्दै उहाँहरूप्रति आभार व्यक्त यसक्रममा सञ्चारकर्मी मित्रहरूबाट प्राप्त सहयोगको लागि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । नीय अध्यक्षको अनुमतिले संविधानसभा नियमावली, २०७० बमोजिम संवैधानिक-राजनीतिक संवाद सहमति समितिको प्रतिवेदन, २०७१ यो सदनसमक्ष पेश गर्दछु ।

(डा० बाबुराम भट्टराई)
सभापति

पुस २०७१

...मि :

संविधानसभा, संविधान अभिलेख अध्ययन तथा निक्यौंल समितिको असहमतिका प्रावधान समेटिएका ... समितिका प्रतिवेदनहरुमा सहमति कायम गर्ने प्रयोजनार्थ संविधानसभाबाट संवैधानिक राजनीतिक तथा सहमति समितिमा विभिन्न मितिमा प्राप्त तत्कालीन **मौलिक अधिकार तथा निर्देशक सिद्धान्त ... संवैधानिक समिति, व्यवस्थापिकीय अंगको स्वरुप निर्धारण समिति र संवैधानिक निकायको संरचना ... समितिका प्रतिवेदनमा** उल्लिखित पछि टुङ्गो लगाउने गरी छुट्टयाइएका केही प्रावधानहरु र समिति ... गठित **संविधान सम्बद्ध विषय पहिचान उपसमितिको प्रतिवेदन, २०७१** सहित **राज्यको पुर्नसंरचना र ... शक्तिको वांडफांड समिति, राज्यको शासकीय स्वरुप निर्धारण समिति र न्याय प्रणाली समिति**मा रहेका ...मतिका विषयमा संविधानसभाको २०७१ साल पुस २४ गते बसेको बैठकको निर्देश अनुरुप सहमति गर्ने ... समिति क्रियाशील रह्यो ।

सभाबाट प्राप्त निर्देश अनुरुपको कार्य सम्पादन गर्न समितिका औपचारिक बैठकहरुमा मात्र सीमित ... समिति सभापतिको पहलमा संविधानका अन्तरवस्तुमा देखिएका असहमतिलाई सहमतिमा पुऱ्याउन ... मिति र समयमा पटक-पटक संविधानसभामा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रमुख तीन दलका शीर्ष नेताहरुका ...रिक्त सबै दलका नेताहरु र स्वतन्त्र सदस्यहरुसँग सामूहिक, द्विपक्षीय र बहुपक्षीय रुपमा छलफल गरिएको ...यो ।

...कर्ष एवं सुझाव :

सम्वत् २०७१ साल पुस २४ गते बसेको संविधानसभाको बैठकबाट यस समितिको प्रतिवेदन, २०७१ ... उल्लिखित असहमतिका विषयहरुमा पुनः सहमति गर्न निर्देश सहितको प्रस्ताव समितिमा प्राप्त भई ...कोमा बैठकमा उक्त निर्देशमा उल्लिखित असहमतिका विषयमा विषयगत रुपमा दलहरु र माननीय ...स्यहरुबाट प्रस्तुत भएका विभिन्न विचार र वैकल्पिक प्रस्तावहरुमा समितिबाट निर्धारित विधि अनुरुप गहन ...फल भई कतिपय विषयमा सहमति नजिक पुगेको भए तापनि संविधानका मुख्य अर्न्तवस्तुका विषयहरुमा ...मतिमा पुगी टुङ्गो लाग्न नसकेको व्यहोरा संविधानसभामा लेखी पठाउने ।

(मुकुन्द शर्मा)
सचिव

(डा० बाबुराम भट्टराई)
सभापति

मिति : २०७१ पुस २८ गते